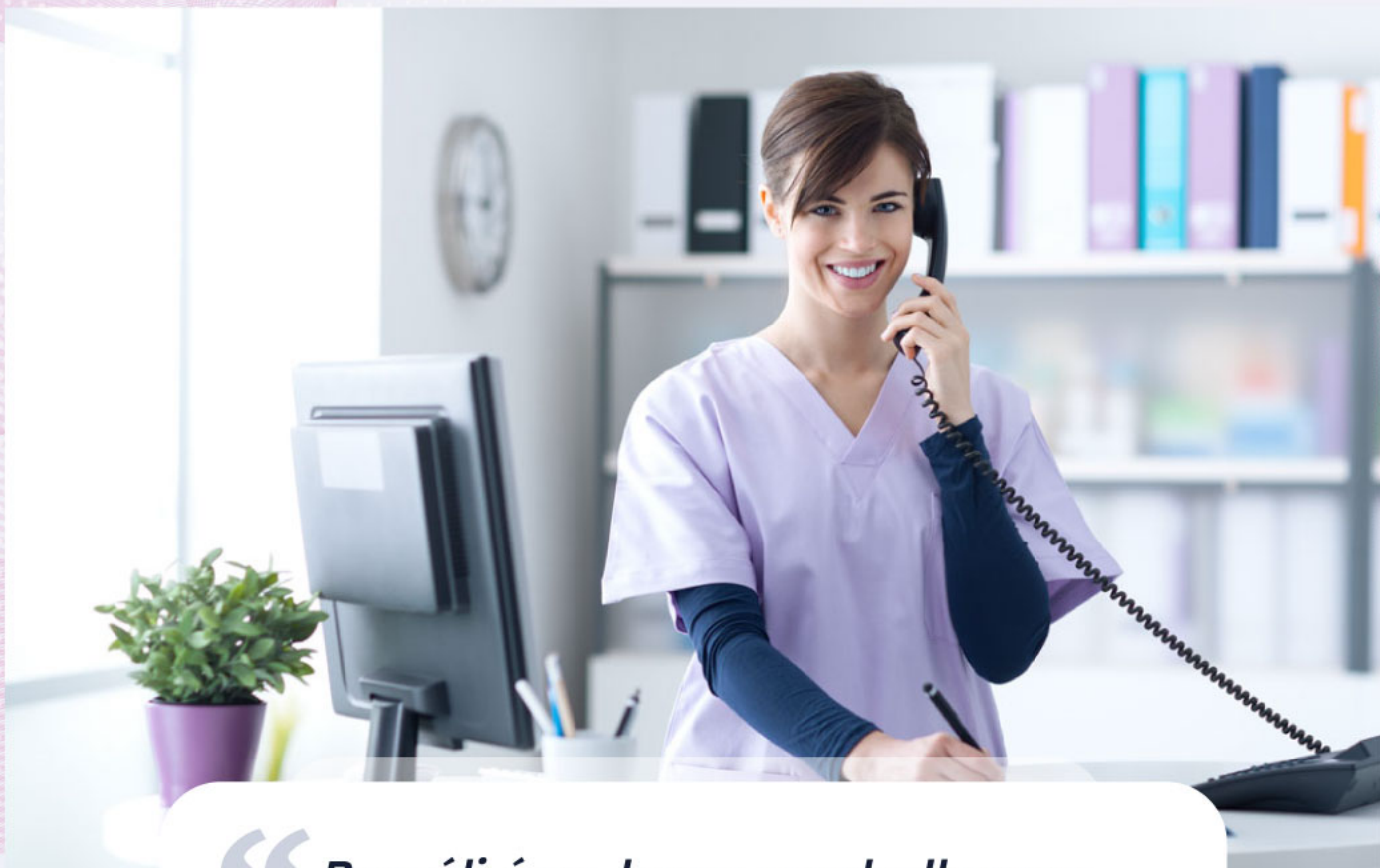




“ *Beszélg úgy, hogy meghallgassa,
mondd úgy, hogy megértse.* ”

PÁCIENS-KOMMUNIKÁCIÓ BETEGEDUKÁCIÓ KONFERENCIA

Budapest, 2025. február 20.

PROGRAM- ÉS ABSZTRAKTFÜZET

Program

Páciens-kommunikáció és betegedukáció konferencia

2025. február 20.

Budapest, Hotel Mercure Budapest Castle Hill

I. szekció – Egészségértés, egészségműveltség

- 01 **Egészségértés jelentősége az ellátásban, kommunikációban**
Lengyel Livia
- 02 **Egészségértés a magánegészségügyben**
Kiss András
- 03 **Betegedukáció és egészségértés jelentősége napjainkban**
Gyebnár Brigitta
- 04 **Gyógyszerbiztonság a betegek nézőpontjából Magyarországon, netnográfiaival vizsgálva**
Báldy Barbara
- 05 **A betegoktatás, mint a betegbiztonság kulcsfontosságú pillére**
Baranyi Ivett

II. szekció – Érhető, hatékony egészségügyi kommunikáció

- 01 **Egészségmagatartás alapú szegmensek a magyar felnőtt lakosság körében – egy keresztmetszeti kérdőíves felmérés eredményei. Tényleg ekkora a baj?!**
Szerencsés Dóra
- 02 **Egy Őszinte Könyv projekt: a skizofréniában szenvedő emberek családjainak támogatására**
Dr. Diana Osadci
- 03 **Élő könyvtár**
Sziij Levente
- 04 **Keresési trendek egészségügyi témákban**
Lipták Tímea
- 05 **Betegszervezetek megerősítése: Út a döntéshozatalban való részvételhez**
Dr. Szalóki Katalin

III. szekció – Jogi kihívások

- 01 **A tájékozott beleegyezés (jog)történetének gyakorlati tanulságai - "Amikor változásra van szükség, ott valamit változtatnak"**
Dr. Davidovics Krisztina
- 02 **Hétköznapi, jogi kockázatok az ellátás kommunikációjában**
Dr. Weidinger Kinga

III. szekció – Jogi kihívások

- 03 **Gyógyszertári betegtájékoztatás betegjogi szempontokból**
Dr. Bódi Krisztina
- 04 **Értsük jól egymást!**
Dr. Novák Krisztina

IV. szekció – Betegszervezetek, jógyakorlatok

- 01 **Anafilaxiás ételallergia, ahol az egészségértés életmentő**
Kiss Anikó
 - 02 **Digitális Betegút Kísérő- betegút menedzsment - Nőgyógyászati -, emlőrák és fej-nyaki daganatok**
Naszvadi Viktória
 - 03 **Mit tehet egy betegszervezet a betegedukációért? - Prioritások és megvalósult programok az Érintettek Egyesület szemszögéből**
Dr. Cserháti Erika
 - 04 **Új szívben Ép lélek Program - szívtranszplantált betegek és hozzátartozóik mentálhigiénés támogatása a Városmajori Szív- és Érgyógyászati Klinikán**
Dr. Assabiny Alexandra
 - 05 **Újraélesztésről sikeresen, laikusoknak**
Győrfi Pál
- Díjátadó - A nap legjobb előadójának**

Támogató partnereink



EGÉSZSÉG
& Üzlet

I. szekció – Egészségértés, egészségműveltség

1. előadás

Egészségértés jelentősége az ellátásban, kommunikációban

Lengyel Livia¹²³

¹ Semmelweis Egyetem Egészségügyi Közzolgálati Kar Egészségügyi Menedzserképző Központ

² Semmelweis Egyetem Doktori Iskola Mentális Egészségtudományi Tagozat

³ Magyar Egészségügyi Menedzsment Társaság

✉ lengyel.livia@egeszseg-es-uzlet.hu

A betegellátás minősége nemcsak az orvosi szakértelmen és a rendelkezésre álló technológián múlik, hanem azon is, hogy a betegek mennyire értik meg a számukra nyújtott információkat. Az alacsony egészségértés világszerte – így hazánkban is – komoly kihívás, amely befolyásolja a betegek együttműködését, az orvosi utasítások betartását és végső soron az egészségügyi eredményeket.

Sok beteg számára az orvosi szaknyelv érthetetlen és bonyolult, ami növeli a félreértések és a helytelen döntések kockázatát. Az egészségértés szintje Magyarországon is alacsony, 100 emberből mindössze tizenegyen képesek megfelelő szinten értelmezni az orvosi utasításokat, egészségükkel, betegségükkel kapcsolatos tájékoztatókat, kezelési javaslatokat vagy gyógyszerelési előírásokat.

Előadásomban gyakorlati példák mentén mutatom be, mit is értünk egészségértésen, illetve hogyan lehet a páciens számára legkönnyebben, leginkább érthető formában az információkat átadni.

I. szekció – Egészségértés, egészségműveltség

2. előadás

Egészségértés a magánegészségügyben

Kiss András¹

¹ Budai Egészségközpont

Az egészség, illetve az egészségben eltöltött évek száma a fejlett országokban az életminőség egyik alapvető attribútumaként jelenik meg. Mindeközben a demográfiai válság és a technológiai fejlődés egyre drágábbá teszi az ellátórendszerek működtetését, ezért világszerte keresik azokat az eszközöket és módszereket, melyekkel hatékonyságnövelést lehet elérni.

A kommunikáció egyértelműen ilyen eszköz, aminek sikerességét jelentősen befolyásolja a páciensek egészségértési szintje, melyben mindenütt hatalmas eltérések mutatkoznak a népességen belül, ami nagy kihívást jelent a gyógyítási folyamat hatékonysága szempontjából.

Jelen előadásomban javaslatot teszek arra vonatkozóan, hogyan lehet megismerni és felhasználni a páciensek egészségértési szintjét mind az intézményi mind az orvos-beteg kommunikáció során.



BUDAI EGÉSZSÉ GKÖZPONT

Élet. Minőség.

- ♦ magánkórházi szolgáltatások*
- ♦ szakrendelések 45 területen
- ♦ 300 orvos
- ♦ 23 év tapasztalat
- ♦ menedzserszűrések
- ♦ komplex radiológia
- ♦ vállalat-egészségügy
- ♦ labordiagnosztika

WWW.BHC.HU

I. szekció – Egészségértés, egészségműveltség

3. előadás

Betegedukáció és egészségértés jelentősége napjainkban

Gyebnár Brigitta¹

¹ OKFŐ, Népegészségügyi Igazgatóság

✉ brigitta.gyebnar@gmail.com

Bevezetés: Az egészségértés szoros összefüggést mutat a mortalitással és az egészségdeterminánsok alakulásával, így krónikus betegségek esetén befolyásolja az életminőség alakulását és az adherenciát. A várható élettartam emelkedésével, a krónikus betegek arányának növekedésével az egészségügyi költségek oly mértékben emelkednek, amellyel a társadalmi ráfordítások nem tudnak lépést tartani. Az ellátás csak új típusú ellátási rendszerekben valósítható meg, amelyeknek lényeges új eleme a betegek aktív bevonása a gyógyítás folyamatába.

Módszer: Az egészségértés fejlesztésének lehetőségei témában saját kutatást végeztem, melynek célja volt, hogy a háziorvosi gyakorlatban alkalmazható egészségértést fejlesztő eszközöket feltárjam, összehasonlítsam azok hatékonyságát és megvizsgáljam hazai alkalmazhatóságukat. Kutatási módszerként a vizsgálat során online kérdőívet használtam, amelyet 2019-ben, majd 2024-ben is lekérdeztem.

Eredmények: A kutatás mindkét szegmense arra irányította a figyelmet, hogy a kliensek magas százaléka a szóbeli kommunikációs eszközöket, az önfejlesztést támogató eszközöket, a saját erőforrásokat érintő eszközöket és a gondoskodást, törődést és odafigyelést hordozó eszközöket preferálja.

Az elmúlt 5 évben megnőtt a jelentősége a páciens önfejlesztés támogatási igényének, növekedett a támogató, gondoskodó közösség biztosításának igénye, vagyis, hogy figyeljenek rá, kérdezhessen, továbbá a segítségnyújtás, önsegítő csoportok, betegszervezetek jelenlétének igénye.

Következtetés: Elképzeltető, hogy a betegedukáció komplex folyamata talán eddig még sosem bírt ekkora jelentőséggel, mint napjainkban. Tudjuk, hogy a kliensek, betegek a rendelkezésükre álló információk alapján döntenek saját egészségükről, a terápia alkalmazásáról, a szűrővizsgálatok igénybevételéről, a prevenciós lehetőségek kiválasztásáról. Az edukációs folyamatnak részét kell, hogy képezze az egészségműveltség fejlesztése, melynek rendszerszintű bevezetésére van szükség azért, hogy az egészségügyi szolgáltatónál ne esetleges legyen annak alkalmazása.

I. szekció – Egészségértés, egészségműveltség

4. előadás

Gyógyszerbiztonság a betegek nézőpontjából Magyarországon, netnográfiai vizsgálva

Báldy Barbara¹, dr. Lám Judit^{2,3}

¹ Semmelweis Egyetem Doktori Iskola Mentális Egészségtudományi

² Tagozat Semmelweis Egyetem Egészségügyi Közzolgálati Kar Egészségügyi Menedzserképző Központ

³ NEVES Egyesület a Betegbiztonságért

Célok: A gyógyszereléssel kapcsolatos biztonsági incidensek világszerte a leggyakoribb betegbiztonsági problémák közé tartoznak. A betegeknek kulcsszerepük van a gyógyszerelés megfelelő menedzsmentjében, ezért jobban meg kell ismernünk a tudásukat és a perspektívájukat.

Módszerek: Netnográfiai vizsgálatot végeztünk, hogy megértsük, mely témák és problémák kulcsfontosságúak a betegek számára a biztonságos gyógyszereléssel összefüggésben. Kulcsszóháló segítségével 5174 releváns hozzászólást és diskurzust elemeztünk a magyar, nyilvánosan elérhető online térből. Az adatok 3 évet öltettek fel, 2020.08.14. és 2023.08.14. között kerültek kigyűjtésre. Adataink feldolgozásához a Glies et al.^[1] alapján készült gyógyszerbiztonsági framework-öt használtuk. A framework 12 elemből állt, ezen kívül az adat címkézve lett a kommentelőre (pl. beteg, hozzátartozó, egészségügyi szakember), az ellátási szakterületre (pl. általános, nőgyógyászat, gasztroenterológia), a gyógyszertípusra (pl. vényköteles, OTC), és az ATC kódrendszer első szintjére (anatómiai főcsoport), amennyiben megállapítható volt. Ha valamely kategória nem volt azonosítható, akkor a hozzászólást egyéb csoportba vagy „nincs adat”-ba soroltuk, valamint egyes hozzászólásokat maximum két címkével láttuk el. A címkék arányát az adott kategória össz elemszámára számoltuk ki, százalékos formában.

Eredmények: Az eredmények rávilágítottak arra, hogy a vizsgált magyar betegpopulációban a biztonságos gyógyszerelésre vonatkozó framework működött, de a framework elemei aránytalanul jelentek meg a hozzászólásokban. A „Szolgáltatásokhoz való hozzáférés” problémája a hozzászólások 64%-ában, a „Kommunikáció”-val kapcsolatos negatív tapasztalatok pedig a beszélgetések 32%-ában jelent meg. A diskurzusok 90%-ában betegek vettek részt és elsősorban vényköteles gyógyszerek kerültek említésre. A betegek számára a fő nehézséget a gyógyszerhasználattal kapcsolatos bizonytalanságok jelentették és a kérdéseikre az online térben kerestek válaszokat. Az ellátási területek közül a nőgyógyászatban javasolt gyógyszereléssel összefüggő hozzászólások képviselték a legmagasabb arányt: 29%-ot.

Következtetések: Eredményeink alapján a „Szolgáltatásokhoz való hozzáférés” és a „Kommunikáció” területekre kell összpontosítanunk a biztonságos gyógyszeralkalmazással kapcsolatban, a framework többi dimenziójában a betegek megértését és tudását kell erősíteni, mindezt a telemedicina lehetőségeit és szerepét is figyelembe véve. Eredményeink megerősítik, hogy a betegeknek aktívan részt kell venniük a betegbiztonsággal kapcsolatos kérdésekre adott válaszok kialakításában, és az egészségügyi rendszernek biztosítania kell a véleményüket is figyelembe vevő társalkotás (*co-creation*) lehetőségét. A képzett és aktív betegek megelőzhetik a gyógyszerelési hibákat, jelenthetik a már bekövetkezetteket és kommunikálhatják a majdnem hibákat. Ezek a visszajelzések is segítenek abban, hogy az ellátást a betegek szükséglete alapján fejlesszük és a gyógyszeralkalmazás biztonságát javítsuk.

I. szekció – Egészségértés, egészségműveltség

5. előadás

A betegoktatás, mint a betegbiztonság kulcsfontosságú pillére

Baranyi Ivett¹, Tarczi Livia², dr. Belicza Éva¹³, dr. Lám Judit¹³, dr. Safadi Heléna¹³

¹ Semmelweis Egyetem Egészségügyi Közszolgálati Kar Egészségügyi Menedzserképző Központ

² Sárvári Szent László Kórház

³ NEVES Egyesület a Betegbiztonságért

A betegoktatás, mint a betegbiztonság kulcsfontosságú pillére, elengedhetetlen szerepet játszik (játsszana) a 21. századi egészségügyi ellátásban, hiszen az orvostudomány és -technológia fejlődése csak akkor képes az elvárt eredményt garantálni, ha vele párhuzamosan az alkalmazóik – egészségügyi szakemberek, betegek, hozzátartozók és a lakosság egyaránt – szervezett és testre szabott oktatása is megtörténik. A kutatások és az ellátási tapasztalatok alapján megállapítható, hogy a megfelelő kommunikáció és edukáció nemcsak a betegek tudatosságát növeli, hanem jelentősen csökkenti a betegbiztonsági kockázatokat mindemellett a betegek együttműködésének elnyerésében, az adherencia növelésében is kulcsszerepet kap. Az előadás célja, hogy bemutassa a betegoktatás fogalmi kereteit, valamint azt a jógyakorlatot, amelyeket helyi szakemberekkel közösen dolgoztunk ki és tettünk elérhetővé segítve ezzel a hazai intézmények betegoktatási gyakorlatának fejlesztését. Az előadás során részletesen ismertetjük az általános jógyakorlatot, amely fókuszában a betegoktatás kialakításának szempontrendszer áll, ezen kívül említést teszünk különböző, hazai intézményi jógyakorlataikról, amelyek helyi szinten kerültek megvalósításra, továbbá bemutatjuk az betegoktatásról szóló e-learning tananyag főbb elemeit, amely lehetőséget biztosít arra, hogy szélesebb körben megosszuk az ezzel a kapcsolatos tudásanyagot az egészségügyi szakemberekkel.

A betegoktatás és a betegbiztonság fejlődése szoros összefüggésben áll, amelyből fakadóan célunk, hogy inspiráljuk az egészségügyi szakembereket olyan további innovatív megoldások kidolgozására és alkalmazására a betegoktatás területén, amellyel biztosítjuk a betegek ellátásukban való aktív részvételét, és megvalósul a közös döntéshozatal és felelősségvállalás.

II. szekció – Érhető, hatékony egészségügyi kommunikáció

1. előadás

A páciensi edukáció szerepe a 18-65 éves magyar lakosság egészségmagatartásának javításában – keresztmetszeti online kérdőíves felmérés eredményei Szerencsés Dóra ¹

¹ Innováció Menedzsment Doktori Iskola, Óbudai Egyetem

A páciensedukáció az egészségügyi ellátórendszer hatékony működésének egyik alapvető pillére, amely kulcsszerepet játszik az egyéni és közösségi szintű egészségi állapot javításában. Elsődleges célja az egészségtudatos magatartás erősítése, a rizikóviselkedések csökkentése, valamint az informált és felelős döntéshozatal támogatása az egészségügyi kérdésekben. Az edukáció hozzájárul az egészségtudatosság növeléséhez, a krónikus betegségek önmenedzselési képességének javításához, valamint a bizalmon alapuló orvos-beteg kapcsolat kialakításához. Az edukált páciensek hatékonyabban ismerik fel az egészségtelen viselkedési mintázatokat, és eredményesebben előzik meg a szív- és érrendszeri betegségek vagy a cukorbetegség kialakulását. Továbbá az edukáció elősegíti a terápiás előírások következetes betartását, amely jobb klinikai kimeneteket eredményez. A prevenció és az egészségtudatos magatartás ösztönzésével a páciensi edukáció hozzájárul a sürgősségi ellátások és kórházi kezelések csökkentéséhez, valamint a gyógyszerkiadások mérsékléséhez, így hosszú távon fenntarthatóbb és költséghatékonyabb egészségügyi ellátórendszert támogat.

Célkitűzés: A kutatás célja a 18–65 éves magyar lakosság egészségmagatartásának elemzése volt, különös tekintettel arra, hogy a megkérdezettek milyen mértékben nyitottak egészségükhöz kapcsolódó szokásaik megváltoztatására.

Módszertan: A vizsgálat egy 1000 fős, a 18–65 éves magyar lakosságot reprezentáló online keresztmetszeti kérdőíves felmérésen alapult, amelyet 2024 októberében végeztünk.

Eredmények: A magyar felnőtt lakosság egészségmagatartása minden vizsgált dimenzióban (táplálkozás, testmozgás, dohányzás, alkoholfogyasztás, stresszkezelés) fejlesztésre szorul. Az egészségmagatartás javítása hosszú távon következetesen megvalósított, hiteles, érhető, valamint a mindennapi életvitelbe illeszthető páciensedukációt igényel. Az eredmények értékelése demográfiai csoportok, valamint a szív- és érrendszeri betegségek szempontjából rizikót jelentő válaszadók összehasonlítására épült.

II. szekció – Érhető, hatékony egészségügyi kommunikáció

2. előadás

Egy Őszinte Projekt: a skizofréniában szenvedő emberek családjainak támogatására

The Candid Project: united to support families of people living with schizophrenia

Diana Osadci MD, PhD¹

¹ DOminoMedical

Abstract

Schizophrenia is a complex and multifaceted condition that presents significant challenges not only for patients but also for their families and caregivers. Recognizing the crucial role of psychosocial support, a collaborative initiative has been established between Richter Gedeon and Inspira. This project is further strengthened by the expertise and support of esteemed professionals in psychiatry, including Professor Peter Falkai, Professor Nestor Szerman, and Professor János Kálmán.

A key component of this initiative is the development and dissemination of The Candid Book, a comprehensive and accessible resource designed to provide essential information, guidance, and emotional support to families navigating the challenges of schizophrenia. The book has been translated into multiple languages, allowing for broad accessibility and implementation in various countries. It serves as the foundation for both online and offline support activities, creating a structured approach to improving the quality of life for affected individuals and their families.

This presentation will outline the methodology behind the project, including the development and dissemination of The Candid Book, as well as its impact on local communities. We will discuss the collaborative approach taken, highlighting the involvement of leading experts in psychiatry, and the ways in which their contributions have enhanced the effectiveness of the initiative. Furthermore, we will explore the importance of providing clear, evidence-based, and compassionate resources to caregivers, reinforcing their critical role in the treatment and well-being of patients.

Absztrakt

A skizofréniára egy összetett és sokrétű állapot, amely jelentős kihívások elé állítja nemcsak a betegeket, hanem a családjaikat és gondozóikat is. Felismerve a pszichoszociális támogatás kulcsszerepét, egy együttműködési kezdeményezés alakult ki a Richter Gedeon és az Inspira között. E projektet neves pszichiátriai szakemberek, köztük Falkai professzor, Szerman professzor és Kálmán professzor szakértelme és támogatása tovább erősíti.

A kezdeményezés egyik kulcsfontosságú eleme az "Egy Őszinte Könyv" kidolgozása és terjesztése, amely egy átfogó és hozzáférhető forrást biztosít a családok számára, akik a skizofréniára kihívásaival néznek szembe. A könyv több nyelvre lett lefordítva, széleskörűen hozzáférhetővé téve azt, továbbá biztosítva az alkalmazhatóságát különböző országokban. Ez képezi a háttérét mind az online, mind az offline támogató tevékenységeknek, strukturált megközelítést teremtve a betegek és családjaik életminőségének javítására.

Ez a prezentáció ismerteti a projekt mögötti módszertant, beleértve az "Egy Őszinte Könyv" kidolgozását és terjesztését, valamint annak hatását a helyi közösségekre. Megvitatjuk a kollaboratív megközelítést, kiemelve a vezető pszichiátriai szakemberek részvételét, és azt, hogy hozzájárulásuk miként növelte a kezdeményezés hatékonyságát. Továbbá megerősítjük annak fontosságát, hogy világos, bizonyítékokon alapuló forrásokat nyújtsunk "együttérzően" a hozzátartozóknak és gondozóknak, megerősítve ezzel kulcsszerepüket a betegek kezelésében és jólétében.

II. szekció – Érhető, hatékony egészségügyi kommunikáció

3. előadás

Élő könyv a könyvtárban

Szijj Levente

Az élő könyvtár módszer több évtizedes hagyományokkal bíró program, amelynek keretében ember az emberrel szabadon cserélhet eszmét, megismerheti a másik nézőpontját, lazán rögzített körülmények között juthat valós ismeretekhez egy, a sajátjától gyökeresen eltérő élethelyzetről. Empirikusan igazolt módon nagy haszna van a társadalmi diszkrimináció a kirekesztés elleni küzdelemben és a kisebbségek jogaiért folyó harcban. Az élő könyvtár módszerrel a marginális helyzetű társadalmi csoportok tagjait (pld.: vallási, etnikai kisebbségek vagy egyes betegséggel élők stb.) saját élettörténetükön keresztül ismerheti meg a többséghez tartozó érdeklődő. Hiteles és elsőkézből vett tapasztalatok által juthat valós tudáshoz az adott kisebbségi csoport élethelyzetének megismeréséhez. Mindeközben a marginalizált helyzetben lévő egyén feltárhatja saját énjét, elmondhatja örömeit és bánatait egy iránta érdeklődő másik embernek, ezáltal könnyítve saját lelkén. Aki ilyen programban élő könyvként, vagy olvasóként részt vesz, csak nyerhet általa.

Egy ilyen akciót valósítottunk meg Székesfehérváron, a város történetében először. A programot úgy terveztük meg és hajtottuk végre, hogy az a Semmelweis Egyetem egészségügyi menedzser mesterképzési szakjának, projektmenedzsment terepgyakorlati követelményeinek is megfeleljen a fent leírtakon kívül. Részt vett benne három különböző feladatkörrel rendelkező társadalmi szervezet, négy fő önkéntes élő könyv - ez esetben mentális betegséggel élők -, és 37 fő olvasó. Abban bízva dolgoztunk a projekten, hogy az egyetemi képzés igényeit meghaladó, hosszútávú eredményeket érünk majd el a mentális betegséggel élők stigmatizációjával szemben folytatott küzdelemben. E célt legalább részben biztosan elértük, mert a lassan másfél éve lezajlott eseménynek máig ható visszhangja van a város közösségi életében.

II. szekció – Érhető, hatékony egészségügyi kommunikáció

5. előadás

Betegszervezetek megerősítése: Út a döntéshozatalban való részvételhez

Dr. Szalóki Katalin ¹

¹ AIPM Innovatív Gyógyszergyártók Egyesülete

A betegszervezetek jelentős szerepet játszanak a betegek érdekképviselésében, mégis gyakran tapasztalható az a vélekedés, hogy ezek a szervezetek nem állnak készen a döntéshozókkal és az orvossal való hatékony kommunikációra. Az előadás célja, hogy bemutassa, miért kulcsfontosságú a betegszervezetek fejlődése és megerősítése, valamint hogyan edukálhatjuk őket abban, hogy magabiztosan lépjenek fel ezekben a folyamatokban.

Előadásunk során bemutatjuk azokat a programokat, amelyekkel egyesületünk támogatja a betegszervezeteket:

1. Betegszervezeti meetup-ok: Olyan eseményeket szervezünk, ahol hazai és nemzetközi szakértők osztják meg tapasztalataikat a betegszervezetek szerepéről, például az egészségügyi technológiaértékelésben (HTA) való részvételről.
2. AIPM Betegszervezeti Együttműködési Platform (ABEP): Negyedévente lehetőséget biztosítunk a szervezeteknek az aktuális kérdések megvitatására, szakértők bevonásával.
3. Betegszervezeti Akadémia: A nagy sikerű első évfolyam után jelenleg zajlik a második képzési év, amely a szervezetek működését segíti. Jövőre a mester program során a döntéshozókkal és az orvossal való kommunikációra készítjük fel az alapképzést végzett szervezeteket.

Az előadás rávilágít arra, hogy a betegszervezetek megerősítésével és a döntéshozatalba való bevonásával nemcsak a betegek érdekképviselője válik hatékonyabbá, hanem az egészségpolitika számára is értékes tudásbeli erőforrást jelentenek. Az együttműködés új lehetőségeit kínálja mind a szervezetek, mind a döntéshozók számára.



AIPM INNOVATÍV
GYÓGYSZERGYÁRTÓK

AZ ÚJ GYÓGYSZER ÚJ ESÉLY

AZ INNOVÁCIÓ GYÓGYÍTÓ EREJE

HATÉKONYABB TERÁPIÁK, REMÉNYTELIBB JÖVŐ



INNOVATÍV
GYÓGYSZERGYÁRTÓK
EGYESÜLETE

33 ÉVE A MAGYAR
BETEGEK
SZOLGÁLATBAN

III. szekció – Jogi kihívások

1. előadás

A tájékozott beleegyezés (jog)történetének gyakorlati tanulságai - "Amikor változásra van szükség, ott valamit változtatnak"

Dr. Davidovics Krisztina¹²³

¹ Semmelweis Egyetem Egészségügyi Közszolgálati Kar Egészségügyi Menedzserképző Központ

² Magyar Egészségügyi Menedzsment Társaság

³ ELTE Állam- és Jogtudományi Kar Magyar Állam- és Jegtörténeti Tanszék

Bevezetés: Magyarországon, ahogy más nemzetek esetében is, hosszú történeti háttere van a modern értelemben tájékozott beleegyezés (informed consent) kialakulásának és szabályozásnak. Ez az út a paternalisztikus megközelítéstől vezet a gyógyításra a felek közötti kölcsönös tiszteletre és együttműködésre épülő közös döntéshozatali mechanizmust feltételező folyamatként tekintő szemléletig (shared decision-making).

Módszertan: Az előadás célja, hogy a XX. század második felében elfogadott hazai törvényi előírások alapján elemezze a tájékozott beleegyezés doktrínájának megjelenéséhez és fejlődéséhez kapcsolódó jelentősebb szabályozási összefüggéseket, és ezek máig tartó gyakorlati hatásait. Mindez mellett, hogy értelmezési keret adhat ezen betegjog hazai megvalósulása kutatásához, lehetőséget ad a jövőbeli kihívások és lehetőségek megvilágítására is.

Eredmény: A második világháborút követően, a rendszerváltozás utáni első új egészségügyi törvényig a paternalisztikus szemlélet uralja a magyar szabályozást, amelyben a betegek részvételének és önrendelkezésének korlátozottak a lehetőségei. Ehhez képest a ma is hatályos 1997. évi CLIV. törvény egy új, nyugati mintákat követő szemléletet tükröz a betegnek a saját ellátásában betöltött szerepe és jogai kapcsán. Mégis, ez a változás „felülről lefelé” szerveződő jogalkotási folyamatba ágyazódva valósult meg, azaz nem szerves társadalmi folyamat eredménye. Az egészségügyi rendszer más-más okból kiszolgáltatott szereplőiként mind a betegek, mind az orvosok (és az egészségügyi szakdolgozók) kihívásokkal küzdenek a tájékozott beleegyezés tényleges és jelentésteli megszerzése kapcsán.

Következtetés: A tájékozott beleegyezés gyakorlati megvalósulásával kapcsolatos dilemmák, jogalkalmazási tapasztalatok és szabályozási megközelítések szisztematikus történeti szemléletű vizsgálata továbbra is időszerű kérdés. Az újonnan megjelenő új kihívások és lehetőségek megfelelő kezelésének és sikeres adaptációjának lényeges feltétele a fejlődési folyamat során kialakult helyzet felmérése, megértése és értékelése. Az előzmények és a hatályos egészségügyi törvény elfogadásának, alkalmazásának dilemmái rávilágítanak a szabályozás mint eszköz immanens korlátaira, többek között arra, hogy tényleges társadalmi szemléletváltáshoz több kell, mint progresszív minták transzplantációja.

III. szekció – Jogi kihívások

2. előadás

Hétköznapi, jogi kockázatok az ellátás kommunikációjában

Dr. Weidinger Kinga¹

¹ Dr. Weidinger Kinga ügyvéd

✉ iroda@drweidinger.hu

A Primus Magánszolgáltatók Egyesülete pártoló tagjaként és az ügyvédi irodám egészségügyi szolgáltatói ügyfelei kapcsán rálátással rendelkezem az egészségügyi szolgáltatók mindennapi jogi problémáira. Több, mint fél évtizedes ellátásszervezői oldalon szerzett tapasztalatommal is úgy látom, hogy pácienspanaszok legtöbbször nem is a hibás ellátásból, hanem a kommunikáció hiányából erednek és eszkalálódnak a köznyelvben orvosi műhibaperig, hatósági eljárásig.

Előadásomban bemutatom:

1. Kik azok a szolgáltatóknál, akik kulcsfontosságúak a kommunikációban és nem orvosok?
2. Pár gyakorlati példával szeretném bemutatni, hol vannak azok a pontok, amikor elég minimális időráfordítással a járóbetegellátásban a páciens felé, fekvőbeteg ellátásban pedig a páciens és/vagy a hozzátartozók felé fordulni és stresszmentesebb lehet a további ellátás.
3. Speciális ellátottak: túlsúlyos, gondnokság alá helyezett, külföldi, magánbiztosított-/ellátásszervezőn keresztül érkezők.
4. Gyerekek ellátása esetén gyakran előforduló jogi kockázatok a kommunikációban, példák:
 - nem a szülő hozza a gyereket
 - 17 éves gyermek
 - válófélben lévő szülők
5. Fekvőbetegellátás:
 - Miért fontos és milyen legyen a jó ápolási dokumentáció?
 - Telefonon érdeklődnek a páciensről: kinek és milyen felvilágosítás adható?
6. Az öntudatos páciens: általa indítható eljárások, páciens-értékelések.

III. szekció – Érhető, hatékony egészségügyi kommunikáció

3. előadás

Gyógyszertári betegtájékoztatók betegjogi szempontokból

Dr. Bódi Krisztina¹

¹ Dr. Bódi Krisztina ügyvéd

✉ dr.bodikrisztina@medical-info.hu

Előadásomban arról szeretnék beszélni, hogy a gyógyszer kiadójának milyen szakmai, legtöbbször emberi kötelességei vannak az expedálás során a betegjogi szempontokat kiemelve.

Ugyan a betegtájékoztatóban a nagyon ritka mellékhatás is felsorolásra kerül, de ez önmagában nem elegendő, sőt rémisztővé válik. A szigorú szakmai követelményeken túl az expedáló szakembernek a betegekkel folytatott kommunikációja, a helyes betegtájékoztatók sokkal nagyobb szereppel bír a biztonságos gyógyszeralkalmazást illetően. Ez a felelősség különösen erősödik akkor, ha a beteg OTC gyógyszert vásárol vagy kiegészítő terápiaként kíván alkalmazni.

Hogyan lehet az expedáló szakembernek a biztonságos gyógyszeralkalmazást a betegjogi kockázatokat elkerülnie betegtájékoztatóval és tanácsadással?

A legtöbbször felmerülő kérdések:

- Vannak erre ajánlások? Ha igen, mire kell odafigyelni?
- Hogyan kell „kikérdezni”?
- Mire kell a tájékoztatás során kitérni?
- Szükséges a szóbeli kiegészítés a kockázatok és mellékhatások tekintetében?

A tájékoztatáson túl az emberi méltóság tiszteletben tartásának szabályainak betartása, az adatvédelem és titoktartás szabályainak betartása is különös figyelmet érdemel, amelyre szintén szeretnék előadásomban kitérni.

III. szekció – Érhető, hatékony egészségügyi kommunikáció

4. előadás

Értsük jól egymást! A betegtájékoztatás fontossága betegjogi szempontból

Dr. Novák Krisztina

¹ Belügyminisztérium Integrált Jogvédelmi Szolgálat (IJSZ)

✉ krisztina.novak@ijsz.bm.gov.hu

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény hatályba lépése óta, a tájékoztatáshoz való jog az egészségügy rendszerének bármely szintjén megilleti a betegeket. A beteg tájékoztatáshoz való joga a legfontosabb betegjogok között említhető. Az érintettek és hozzátartozóik is egyre inkább tisztában vannak a betegjogokkal, igyekeznek megfelelően használni és érvényesíteni azokat. Szükséges azonban áttekinteni azt is, hogy az egészségügyi szolgáltatók a napi tevékenységeik során megfelelően alkalmazzák-e a betegjogi rendelkezéseket. A betegjogi képviselők napi munkájuk során észlelik, hogy egyes betegjogok, milyen számban és megoszlásban érintettek. Az elmúlt három évben készült, és az Integrált Jogvédelmi Szolgálat (IJSZ) weboldalán is elérhető beszámolók statisztikai adatait vizsgálva látható, hogy a harmadik leggyakrabban érintett betegjog a tájékoztatáshoz való jog. A betegtájékoztatás mikéntje az egészségügy valamennyi szereplőjét érinti, a szolgáltatót elsősorban a panasz- és permentes ellátás, valamint a betegelégedettség szempontjából, a beteget és/vagy a hozzátartozót az önrendelkezési jogának gyakorlása, betegsége kimenetele, illetve a pontos betegút követés szempontjából. A panaszmentes és elégedett betegellátáshoz nélkülözhetetlen meghallanunk egymás hangját és tiszteletben tartanunk egymás jogait. A tájékoztatás és a kommunikáció javításának elengedhetetlen feltétele a lakosság edukációja, egészségértésének erősítése, az egészségügyi dolgozók betegjogi ismereteinek bővítése, valamint a mindenki számára elérhető, széles körű, transzparens, egységes tájékoztatás.

Az IJSZ legújabb „ÉRTSÜK JÓL EGYMÁST!” című betegjogi tájékoztató plakátkampánya a fenti közös célokat hivatott segíteni. A plakát közérthető módon mutatja be a betegek tájékoztatáshoz való jogát, valamint az egészségügyi dolgozók tájékoztatási kötelezettségét. Emellett kihangsúlyozza a betegek kötelezettségeit, és megjeleníti az orvosok jogait is, elősegítve a sikeres és konfliktusmentes együttműködést az ellátás során.

IV. szekció – Betegszervezetek - jógyakorlatok

1. előadás

Anafilaxiás ételallergia, ahol az egészségértés életmentő

Kiss Anikó¹²

¹ Anafilaxiás Allergiásokért Egyesület

² WellWay Clinics

Az Anafilaxiás Allergiásokért Egyesületet dr. Csáki Csilla allergológus és érintett gyermekeket nevelő szülők alapították azt követően, hogy egy általános iskolában meghalt egy mogoróallergiás gyermek, akinek a környezete nem értette, mit jelent ez az egészségügyi állapot. Lobbitevékenységet, szülőtámogatási, széleskörű társadalmi edukációs tevékenységet végeznek, hogy ilyen tragédia többet ne fordulhasson elő.

Az anafilaxiás, azaz életveszélyes ételallergia olyan egészségügyi állapot, ahol a tájékozatlanság hiánya életveszélyes.

A tájékozottságnak 3 szinten kell megvalósulnia:

1. Orvos: Szakszerű diagnózist kell felállítani molekuláris vizsgálat alapján. Az eredmény alapján meghatározni a teendőket, összeállítani az egyéni sürgősségi tervet (tünetek esetén, gyógyszerek), a sürgősségi táska tartalmát és képeznie kell a páciens a sürgősségi ellátásra, és kezükbe kell adni a segítséget, hogyan tovább.
2. Páciens: Meg kell értenie a szabályokat, és azok alapján döntenie kell, hogyan építi fel az új életét. Amely biztonságos, de kiegyensúlyozott. Szabályozott, de nem túlkorlátozó. Egyben lelkiileg is meg kell küzdeniük a diagnózissal.
3. Környezet: Intézmények, barátok szintjén is biztosítani kell, hogy ugyanazt a biztonsági hálót tudják a gyerek köré vonni, amit az orvos és a család meghatározott.

A tét nagy, de a lépések egyszerűek, amelyet az Anafilaxiás Allergiásokért Egyesület összeállított, a döntéshozóknak, egészségügyi és oktatási intézményeknek és az érintetteknek, ezek letölthető formában elérhetőek a www.anafilaxia.hu weboldalon, valamint az érintettek számára támogató közösséget épít.

IV. szekció – Betegszervezetek - jógyakorlatok

2. előadás

Digitális Betegútkísérő - betegút menedzsment - Nőgyógyászati daganatok, emlőrák és fej-nyaki daganatok

Tóth Icó¹, Naszvadi Viktória¹

¹ Mályvavirág Alapítvány

✉ toth.ico@malyvavirag.hu

A Mályvavirág Alapítvány a nőgyógyászati daganattal érintettek gyógyulásának segítését, életminőségének jelentős javítását, illetve a HPV-megelőzés fontosságának tudatosítását tűzte ki célul. A nőgyógyászati daganatokban érintettek betegút menedzsmentjével, rehabilitációval, a hozzátartozók segítségével foglalkozunk. Európában és a világban is több szervezet aktív tagjai vagyunk, szorosan dolgozunk együtt az egészségügyi szakmával.

A Mályvavirág Alapítvány az Inspira Research Kft-vel 2019-ben elvégzett egy egészségügyi kutatást a méhnyakrákkal és petefészekrákkal érintettek körében (Mályvatükkör - méhnyakrák és petefészekrák betegút kutatás 2019) kiderült, hogy a magyar méhnyakrákos nők 39%-a érezte úgy, hogy nem tudott mindent részletesen megbeszélni a kezelőorvosával. Ezeknek a nőknek egy jó része online fórumokon, közösségi portálokon keresztül próbál meg tájékozódni. Fontos, hogy a hozzánk forduló nőket hiteles forrásból származó információval lássuk el, megkönnyítsük a tájékozódásukat a magyar egészségügyi rendszerben. Ezért fejlesztettünk egy digitális betegútkísérőt, amely lefedi a nőgyógyászati betegutak (méhnyakrák, méhtestrák, petefészekrák, szeméremtest- és hüvelyrák) állomásait, kísér, segít, tájékoztat (www.malyvabetegut.hu). Az oldal 2021-ben az év egészségügyi honlapja díjazásban részesült. Látva ennek hasznosságát, a Magyar Fej-Nyaki Onkológiai Társaság felkérésére elkészítettük öt fej-nyaki daganatra is a kísérőt (www.fejnyakibetegut.hu) 2022-ben, majd idén októberben nyitottuk meg az emlőrákkal érintettek betegútkísérőjét (www.emlorakbetegut.hu).

A szakma, szakmai társaságok összefogásával készült, betegútmenedzsmentet támogató rendszerek minden beteget és hozzátartozót el kell, hogy érjenek, hiteles, laikus és a betegutat „könnyítő” tartalmaival. Célunk, hogy több daganattípusban legyen ilyen fejlesztés, és a szakma egésze ismerje, használja ezeket; ezzel támogatva az egészségügyi dolgozók munkáját is.

IV. szekció – Betegszervezetek - jógyakorlatok

3. előadás

Mit tehet egy betegszervezet a betegedukációért? - Prioritások és megvalósult programok az Érintettek Egyesület szemszögéből

Borszékiné dr. Cserhádi Erika¹²

¹ Érintettek Egyesület a Daganatos Leukémiás és Gyógyult Gyermekéért

² Semmelweis Egyetem Mentálhigiéné Intézet

✉ erika.cserhati@gmail.com

A 2016-ban alapított Érintettek Egyesület alapítói daganatos és leukémiás betegségben érintett családok, túlélő fiatalok vagy gyógyító szakemberek. Az Egyesület tagjai személyes és valós segítséget nyújtanak a sorstársaknak a szülői tapasztalataikkal, ismereteikkel, gyógyult gyermekek pozitív példájával, érdekképviselést nyújtanak és társadalmi tudatformálást végeznek.

Az egészségügyi személyzet túlterheltsége miatt viszonylag korlátozott idő áll rendelkezésre minden kérdésre kiterjedő, többszöri, részletes beszélgetésre az orvos és a szülő között. A betegséggel szembesülő, halálra rémült szülő jellemzően az interneten kezd el információ után kutatni, ahol a valóban segítő, informatív tartalmak helyett legtöbbször ijesztő, félrevezető, vagy rosszul értelmezett dolgokkal találkozik.

Az Érintettek Egyesület erre igyekszik reflektálni az Érintettek Akadémia programjával, többek között a gyermekeknek szóló Bátorságpróba mesekönyvével, a szülőknek szánt Érintettek könyve-vel, a gyógyult fiataloknak készült Vissza a jövőbe című kiadványával, a Gyógyító beszélgetések podcast-sorozatával vagy például a mindenki számára ingyenesen elérhető Orvos-Magyar Szótárral.

Előadásunkban szeretnénk bemutatni az Érintettek Akadémia programjainak születését, megvalósítását, hogy ezzel inspiráljuk és biztassuk a hallgatóságot, hogy a saját területükön is kezdeményezzenek, támogassanak más tematikájú, de elveiben hasonló mentálhigiénés projekteket.

IV. szekció – Betegszervezetek - jógyakorlatok

4. előadás

Új szívben Ép lélek Program - szívtranszplantált betegek és hozzátartozóik mentálhigiénés támogatása a Városmajori Szív-és Érgyógyászati Klinikán

Assabiny Alexandra¹, Ocsovszky Zsófia¹, Othol József¹, Ehrenberger Blanka¹,
Papp-Zipernovszky Orsolya¹, Koltai Katalin¹, Sax Balázs¹, Becker Dávid¹, Merkely Béla¹

¹ Semmelweis Egyetem Szív- és Érgyógyászati Klinika

✉ assabiny.alexandra@semmelweis.hu

A Semmelweis Egyetem Szív- és Érgyógyászati Klinikáján 2019 óta tudatos szervezet- és ellátásfejlesztési stratégia mentén indult az Új szívben Ép lélek Program a szívtranszplantációs munkacsoportja által. A Program 2024-ig elsődlegesen a poszttranszplantációs utógondozás során működött, célja a szívtranszplantált betegek és hozzátartozóik tájékoztatása a mentálhigiéné fontosságáról és pszichoszupportív lehetőségek megteremtése, ezáltal az adherencia javítása. Egyik alappillére a betegágy melletti pszichés támogatás team munkába integrált gyakorlati megvalósítása, emellett, projekt alapú kezdeményezések megvalósítását végeztük az utóbbi években: 2019-ben lelki egészségre fókuszáló edukációs és támogató betegnap, 2020-ban COVID online támogató csoport, 2022-ben az "Egy szívtranszplantált beteg útja" című betegtájékoztató film publikálása valósult meg. 2024-ben indult a Semmelweis Transzplantációs Sorstársi Mentorprogram, mely során 8 szívtranszplantált beteget képeztünk ki várólistán levő és egy éven belüli szívtranszplantált sorstársak informális és lelki támogatására. A Mentorprogramot design thinking módszertannal terveztük, a betegek bevonásával. A Program minden fázisát kutatási keretben végezzük, így ismereteink szerint ez az első olyan hazai szomatikus ellátási oldalról kezdeményezett sorstársi támogatást szuportáló program, melyről kvantitatív adatok állnak majd rendelkezésre.

2025
FEBRUÁR
20

*“Beszélj úgy, hogy
meghallgassa, mondd
úgy, hogy megértse”*

PÁCIENS-KOMMUNIKÁCIÓ BETEGEDUKÁCIÓ KONFERENCIA

EGÉSZSÉG
& Üzlet

AIPM INNOVATÍV
GYÓGYSZER-ÉRTÉK
AZ ÚJ GYÓGYSZER ÚJ ESÉLY

RICHTER GEDEON

BUDAI
EGÉSZSÉGGŐZPONT
Élet. Minőség.

inspira HEALTHCARE
RESEARCH

MEMT
Magyar Egészségügyi
Menedzsment Társaság

FOGLALJ
Orvost

HP házipatika

**Páciens-kommunikáció és betegedukáció konferencia
2025. február 20.**

Program- és absztraktfüzet

Kiadó: Health Business Bt.
E-mail: info@egeszseg-es-uzlet.hu
Szerkesztette: Lengyel Livia
Budapest, 2025. február 20.